

Endelig redegørelse vedrørende kassation af akterne i A's sag om sygedagpenge

30. maj 2008

Jeg har nu afsluttet min behandling af sagen. Det er min opfattelse at det er kritisabelt at nævnet har kasseret sagens akter. Se nærmere i afsnittet "Ombudsmandens udtalelse".

Jeg henviser til mit brev af 2. november 2006 hvor jeg har gennemgået sagsforløbet i A's sag om sygedagpenge frem til den 2. november 2006.

Jeg har lavet en fremstilling af hvad der er sket i sagen. Denne fremstilling – som jeg henviser til – findes bagest i denne redegørelse.

Meget kortfattet drejer sagen sig om hvorvidt det var berettiget at de akter som havde dannet grundlag for det sociale nævns afgørelse om ikke at genoptage A's sag om sygedagpenge, var blevet destrueret.

Den 6. november 2007 afgav jeg en foreløbig redegørelse i sagen, som Beskæftigelsesankenævnet, Statsforvaltningen Hovedstaden, kommenterede i brev af 17. december 2007. Nævnet anførte følgende:

" ...

I den anledning skal vi henvise til statsforvaltningernes samlede svar af 11. december 2007 på ombudsmandens foreløbige redegørelse vedrørende statsforvaltningernes kassationspraksis, hvori der under Statsforvaltningen Hovedstadens bemærkninger er redegjort for statsforvaltningens nye praksis vedrørende arkivering af indgående post i forbindelse med sagsbehandlingen i de sociale nævn, som ikke er modtaget og videresendt af kommunen, og af egenproducerede sagsakter.

ENDELIG REDEGØRELSE

Nævnet finder, at der hermed er taget de fornødne forholdsregler med henblik på at undgå fremtidige problemer af lignende art.

Det er derudover nævnets opfattelse, at de problemer, der opstod ved rekonstruktionen af den konkrete sag, skyldes et usædvanligt sammenfald af uheldige omstændigheder i tiden omkring strukturreformen.”

Ombudsmandens udtalelse

Efter min gennemgang af nævnets udtalelse af 17. december 2007 fastholder jeg den retsopfattelse som jeg gav udtryk for i min foreløbige redegørelse af 6. november 2007, hvor jeg afgav følgende foreløbige udtalelse:

”...

(...) Nævnets kassation af sagsakterne har givet mig anledning til følgende foreløbige overvejelser:

§ 4, § 8, stk. 1, og § 10, stk. 1 og 3, i den dagældende arkivlov (lov nr. 1050 af 17. december 2002) har følgende ordlyd:

‘§ 4. Statens Arkiver har til formål

- 1) at sikre bevaringen af arkivalier, der har historisk værdi eller tjener til dokumentation af forhold af væsentlig administrativ eller retlig betydning for borgere og myndigheder,
- 2) at sikre muligheden for kassation af ikkebevaringsværdige offentlige arkivalier i samarbejde med de myndigheder, der er omfattet af denne lov,
- 3) at stille arkivalier til rådighed for borgere og myndigheder, herunder til forskningsformål,
- 4) at vejlede borgere og myndigheder i benyttelse af arkivalier,
- 5) at udøve forskning og udbrede kendskabet til forskningens resultater.

...

§ 8. Myndighederne skal drage omsorg for varetagelse af arkivmæssige hensyn, herunder at arkivalier opbevares på betryggende måde.

...

...

ENDELIG REDEGØRELSE

§ 10. Kulturministeren fastsætter til varetagelse af arkivmæssige hensyn regler om behandling, bevaring og kassation af statslige myndigheders arkivalier.

...

Stk. 3. Kulturministeren kan bemyndige rigsarkivaren til at foretage den mere detaljerede regelfastsættelse om bevaring og kassation af offentlige arkivalier.'

Kulturministeren har i arkivbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 591 af 26. juni 2003 om offentlige arkivalier og om offentlige arkivers virksomhed) bl.a. fastsat følgende bestemmelser:

§ 4. Bevaring og kassation af offentlige arkivalier skal gennemføres således, at det sikres,

- 1) at der sker bevaring af dokumentation for beskrivelse af det danske samfund og dets udvikling og af forhold af væsentlig administrativ eller retlig betydning for borgere og myndigheder, og
- 2) at kassation kan gennemføres systematisk og effektivt, således at de ressourcer, der anvendes i forbindelse med bevaring, udnyttes mest hensigtsmæssigt.

Stk. 2. Kassation af offentlige myndigheders arkivalier må først finde sted, når der ikke længere er administrativt eller retligt behov for dem.

§ 5. Rigsarkivaren fastsætter nærmere regler om bevaring og kassation af offentlige arkivalier. Nærmere regler om kommunale myndigheders bevaring og kassation af arkivalier fastsættes efter drøftelse med de kommunale parter.

Stk. 2. Kassation af arkivalier må kun finde sted efter bestemmelser, der fastsættes i medfør af bestemmelsen i stk. 1.

...'

§ 2, stk. 1, og § 3 i rigsarkivarens bekendtgørelse nr. 639 af 27. juni 2001 om kassation af visse arkivalier hos statslige myndigheder har følgende ordlyd:

§ 2. I samtlige myndigheders arkiver kasseres følgende arkivalier:

- 1) Regnskabsmateriale, jf. § 45 i bekendtgørelse nr. 188 af 18. marts 2001 om statens regnskabsvæsen mv., jf. dog § 2, stk. 2 og 3.
- 2) Personalesager, bortset fra sager, som vedrører ansatte, der er født den 1. i en måned, eller som vedrører ansatte i chefstillinger.
- 3) Stillingsansøgninger, der ikke har ført til ansættelse.
- 4) Sager vedrørende bygningsmæssig drift, udstyr og forsyninger.
- 5) Sager vedrørende kontorhold, -maskiner samt inventar mv.

ENDELIG REDEGØRELSE

- 6) Dokumenter, som er indskannet i et af Statens Arkiver godkendt elektronisk system.
- 7) Samlinger af materiale, der alene er tilvejebragt med henblik på inddatering i elektroniske registre, databaser mv. (inndata).
- 8) Samlinger af udskrifter fra edb-systemer, der alene anvendes til opslag, orientering og kontrol (uddata).
- 9) Publiceret materiale (pjecer, brochurer, internetudskrifter, mv.), som ikke har givet anledning til sagsbehandling.
- 10) Andet materiale, der er modtaget til orientering, og som ikke har givet anledning til sagsbehandling.
- 11) Materiale vedrørende fremstilling af myndighedens publikationer, herunder internetsider (udkast, korrekturer mv.).
- 12) Overtallige kopier, ekstra udskrifter af dokumenter mv.

...

§ 3. Arkivalier, der ikke er omfattet af bestemmelserne i § 2, må kun kasseres efter særskilt bemyndigelse fra Statens Arkiver.

Stk. 2. Arkivalier, der er omfattet af bestemmelserne i § 2, kasseres, når opbevaringspligt efter andre bestemmelser er opfyldt, og når de efter myndighedernes egen vurdering i øvrigt ikke længere har retlig eller administrativ betydning.'

Kassation af offentlige myndigheders arkivalier må først finde sted når der ikke længere er administrativt eller retligt behov for dem, jf. arkivbekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Statens Arkiver fastsætter som ovenfor nævnt bestemmelser for hvilke sagsakter der skal bevares, og hvilke der kan kasseres. Spørgsmålet om tidspunktet for hvornår sagsakter kan kasseres, er reguleret af bestemmelsen i arkivbekendtgørelsens § 4, stk. 2, hvorefter kassation først må finde sted når der ikke længere 'er administrativt eller retligt behov' for arkivalierne.

I arkivbekendtgørelsens § 4, stk. 1, er det anført at bevaring og kassation af offentlige arkivalier skal gennemføres således at det sikrer bevaring af dokumentation for beskrivelse af det danske samfund og dets udvikling og af forhold af væsentlig administrativ eller retlig betydning for borgere og myndigheder. Væsentlighedskriteriet er ikke gentaget i stk. 2, der vedrører de arkivalier der kan kasseres.

Ved fortolkning af kriteriet '... administrativt eller retligt behov ...' er bemærkningerne til den oprindelige arkivlov fra 1992 retningsgivende. I de almindelige bemærkninger er bl.a. anført:

'(...) bevaring af dokumentationsmateriale af væsentlig betydning for borgernes retssikkerhed, det offentliges dokumentationsbehov samt for forståelsen af landets historie. (...)'

Følgende fremgår bl.a. af Statens Arkivers redegørelse til Folketingets Kulturudvalg af 14. november 2005 om bevaring og kassation af offentlige arkivalier og om Statens Arkivers virke i forbindelse hermed:

'Lovgivningen

...

Det nærmere tidspunkt for hvornår kassation må finde sted, afgøres derimod ikke af rigsarkivaren. Så længe der er brug for den pågældende dokumentation i forvaltningen, må myndighederne ikke foretage kassation. Dette gælder også, når der foreligger gyldig kassationsbemyndigelse. Fastsættelse af tidspunktet for kassation af arkivalier, som ikke skal bevares, foretages således af myndighederne selv.

...

Kriterier

Kriterierne bygger på, at afgrænsningen af de arkivalier, der har historisk værdi, er kernepunktet i Statens Arkivers bevaringsvurderinger. Dertil kommer en vurdering af arkivaliernes retlige og administrative betydning. Har arkivalierne væsentlig retlig eller administrativ betydning, men ikke en egentlig historisk værdi, har denne vurdering alene betydning for fastsættelsen af kassationstidspunktet og foretages af myndigheden alene, jf. ovenfor om kassations.'

'Arkivhåndbog for statslige myndigheder. Fra informationer til arkivalier' (Statens Arkiver, 2005) og betænkning nr. 1404/2001 om revision af arkivloven uddyber ikke kriteriet '... administrativt eller retligt behov ...'.

Statens Arkiver har i visse tilfælde medvirket til vejledende at præcisere spørgsmålet om hvornår sagsakter som det er besluttet ikke at bevare, kan kasseres. Bl.a. fremgår følgende af Statens Arkivers aktivitetsplan (cirkulære nr. 8 af 19. januar 2006 om bevaring og kassation samt aflevering af statslige myndigheders arkivalier i årene 2006-2010):

'En forudsætning for myndighedernes aflevering er endvidere, at arkivalier, som er omfattet af bestemmelse om kassation, er udskilt. Kassation må først finde sted, når de arkivalier, der skal kasseres, ikke længere er administrativ eller retlig aktuelle. Dette indebærer, at Statens Arkiver som udgangspunkt ikke kan modtage arkivalier, som er under ca. 15 år gamle.'

ENDELIG REDEGØRELSE

Den 7. februar 2006 afviste Det Sociale Nævn for Frederiksborg Amt at genoptage behandlingen af sagen, og Ankestyrelsen afviste den 15. marts 2006 at behandle sagen. I brev af 2. november 2006 afviste jeg at iværksætte en ombudsmandsundersøgelse af sagen. I lyset af (B)'s brev af 8. november 2006 bad jeg i brev af 22. november 2006 – mindre end 10 måneder efter det sociale nævns afgørelse – nævnet om at låne akterne vedrørende nævnets afvisning af 7. februar 2006. Nævnet orienterede mig i brev af 4. december 2006 om at akterne ikke længere eksisterede da de var kasseret.

I brev af 22. december 2006 bad jeg nævnet om at rekonstruere sagen. Jeg har sammenholdt de tilsendte akter med den vedlagte postliste. Jeg kan konstatere at det med bistand fra (B) og (A) stort set er lykkedes nævnet at rekonstruere sagen. Som jeg forstår nævnets udtalelse af 20. marts 2007, var nævnet imidlertid ikke i stand til at rekonstruere sagen på baggrund af eget materiale. (B) og (A) var dog i besiddelse af kopier af deres breve til nævnet og indvilligede i at sende dem til nævnet. Kun derved kunne rekonstruktionen gennemføres.

Det er min foreløbige opfattelse at akterne blev destrueret på et tidspunkt hvor der fortsat var et administrativt og retligt behov for dem. Ombudsmandens prøvelse af en sag med gennemgang af alle sagens akter forudsætter at det fulde sagsmateriale som har dannet grundlag for myndighedens afgørelse, fortsat eksisterer. Klagemuligheden til ombudsmanden og ombudsmandens tilsyn med myndighederne bliver i modsat fald illusorisk. På det foreliggende grundlag er det min foreløbige opfattelse at det er kritisabelt at sagens akter er kasseret, når statsforvaltningen ikke selv – uden at involvere borgerne – kunne rekonstruere akterne.

I min sag med journalnummeret 2006-3096-009 har jeg redegjort for de retlige overvejelser som kassation af statsforvaltningernes arkivalier generelt har givet mig anledning til. Jeg henviser til mit brev af dags dato med min foreløbige redegørelse i den nævnte sag.”

På baggrund af sagsforløbet som gennemgået ovenfor og i afsnittet ”Sagsfremstilling” samt min foreløbige redegørelse og beskæftigelsesankenævnets udtalelse af 17. december 2007 er det min endelige opfattelse at det er kritisabelt at nævnet har kasseret sagens akter.

København, den 30. maj 2008

Hans Gammeltoft-Hansen

ENDELIG REDEGØRELSE

Sagsfremstilling

[Udeladt]